

GERÇEĞİN DİRİLİŞİNE KAPI

HİPNOZ

« ÜST ULTRASTABİLİTE »

1. Cilt

Uz. Dr. Tahir ÖZAKKAŞ
4. Baskı Aralık 2019

Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları: 1
Hipnoz Serisi: 1

Gerçeğin Dirilişine Kapı

Hipnoz

I. Cilt

Bu kitabın yayın hakları Psikoterapi Enstitüsü'ne aittir ve hiçbir bölümü yazarından izinsiz yayınlanamaz.

ISBN 978-605-7926-35-7 (Tk)
ISBN 978-605-7926-36-4 (1.c)

Birinci Baskı: 1985
İkinci Baskı: Ocak 1993
Üçüncü Baskı: Eylül 1993
Dördüncü Baskı: Aralık 2019

Editör: Tahir Özakkaş
Dizgi: Yasemin Gümüş
Slaytlar ve Resimler: Nazmi Yeşilova, Şeref Utku, Erol Karabulut
Tablo Çizim: Ahmet Sıvacı

Baskı: Yeni Devir Matbaacılık ve Gazetecilik Anonim Şirketi
Cemal Ulusoy Cad. No:35/1 (Milsan Tesisleri)
Bahçelievler – İSTANBUL

**PSİKOTERAPİ ENSTİTÜSÜ EĞİTİM ARAŞTIRMA SAĞLIK ORG. VE
DANIŞMANLIK LTD. ŞTİ. GENEL MERKEZİ**
Asmalı Mescit Mah. İstiklal Cad. Galatasaray Han, “*Terapi İş Merkezi Beyoğlu*”
Dış Kapı No: 120 D:42, Beyoğlu / İSTANBUL Tel: 0212 243 2397

**PSİKOTERAPİ ENSTİTÜSÜ EĞİTİM ARAŞTIRMA SAĞLIK ORG. VE
DANIŞMANLIK LTD. ŞTİ. DARICA ŞUBESİ**
Bayramoğlu Mah. Fatih Sultan Mehmet Cad. “*Terapi İş Merkezi Bayramoğlu*”
Dış Kapı No: 285 D:29, Darica / KOCAELİ Tel: 0262 653 6699

PSİKOTERAPİ ENSTİTÜSÜ LTD. ŞTİ. ANKARA ŞUBESİ
Aşağı Öveçler Mah. 1324 Cad. “*Terapi İş Merkezi Ankara*” No:57/1,
Çankaya / ANKARA Tel: 0312 473 53 76

www.psikoterapi.com - www.psikoterapi.org - www.hipnoz.com

Anneme ve Babama...

OKUYUCU İÇİN DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

1. Kitapta kaynaklar kısmı her bölümün sonuna ilave edilmiştir.
2. Konuya yabancı olanlar için kitabın sonuna “**Mefhumların Lügat Anlamları**” başlıklı, terimleri izah eden bölüm eklenmiştir.
3. Kitabın sonuna “**Yazar ve Özel İsim Endeksi**” eklenerek ilgili sayfa numaraları verilmiştir.
4. Kitabın sonuna “**Konu Endeksi**” eklenerek; konuların geçtiği yerlerin her birinin sayfa numaraları ayrı ayrı verilmiş konunun esas işlendiği sayfanın numarası siyah karakterde farklı olarak dizilmiştir.
5. Bölüm başlarına konan tablolar ve bu tabloların resimleri sayfa numarasına göre kitabın sonunda ek olarak verilerek ilgi duyanların bilgisine sunulmuştur.

Takdim

Hipnoz ve Hipnoterapi, bir metod; Hipnotizm ise bir teknikler ve teori ler mecmuası... Panayır hokkabazlarından sahne illüzyonistlerine kadar pek çok kişi hipnotizör olabilir, amma hipnoz fenomenini ilmimetodlarla inceleyip fikir ve tıp tarihi içinde yerine oturarak değerlendirebilmeye kalkışma, hipnoz ilmi demek olan Hipnoloji'ninişidir ki Hipnolog olmak da herkesinharcı değildir. Siyasive sosyal ilimler tahsilettikten sonra tıp ve hekimlik formasyonuna ihtiyaç duyup bunu da edinmeyi başaran sayın Tahir Özakkaş'ın Hipnoz kitabı, Türkiyemizde bir yeni hipnolog yetiştiğini müjdeliyor.

1962 yılında neşrettiğim «Tatbikative Nazariyatı ile Hipnotizma» adlı kitabımdan ancak 23 yıl sonra ciddi ve muhtevalı bir başka eserin neşri hem sevindirici hem de düşündürücü, hatta tüzücüdür. Sevindiricidir zira ilk gayretlerin boşa gitmediğini gösteriyor. Düşündürücüdür, zira 23 yıl tıp çevreleri bu konuda hep susmuşlardır.

Mevcut bilgilerden metodlu bir şekilde şüphe etmesini bilmeyenler hiç bir yeniliğin bulucusu olamazlar. Tahir Özakkaş, kitabımda yazdığım hipnotik fenomenleri titiz bir şüphecilikle teker teker ele alıp bizzat ince leyerek teyidini araştırmıştır ki takdire değer.

Pupilla (hadeka)'nın ışığa refleksini telkinle ortadan kaldırabilmesi ve süjelerde ekmezi hasilederek onlara rüyalarınıhatırlatıp yaşatabil mesi şeklindeki tecrübe-leri Hipnoz literatüründe rastlanmayan yenilikler meyanındadır. Müellefi takdirlerim, tebriklerim ve teşviklerimle okuyuculara da hararetle taysiye ederim.

Prof. Dr. Recep DOKSAT
Nöro-Psikiyatr
Hipnolog
İst. Marmara Ün. Öğr. Üy.

Hipnoz'u bir takım özel metotlar kullanarak şuurulluk derecesinin değiştirilmesi diye tarif edebilirsiniz. Telkin, sinir sistemi için bir çeşit “Dış İnfomasyon”, bir nevi “uyaran” olduğuna göre hipnoz fizyolojik bir fenomendir ve incelenip araştırılması psikolojinin ve fizyolojinin sahasına girer. Hipnoz, bu görüşü ile bir çeşit tedavi vasıtasıdır da... Freud'un psikanaliz öncesi dönemde histerik hastalıkları hipnozla tedavi ettiğini ve şuur altına nufuz edebilmek için hipnozu bir araç olarak kullandığını unutmamalıyız. Hipnoz öylesine fizyolojik bir hadisedir ki; onun vasıtası ile bazı organik fonksiyonları dahi tadil etmek mümkün olabilmektedir. Hipnoz bu vechesi ile resmi kabule mazhar olmuş ciddi ilim kitaplarının sayfaları arasına girmiştir.

Hipnoz, ayrıca parapsikolojik fenomenlerin araştırma vasıtası olarak da kullanılmaktadır. Her ne kadar “ortodoks” ilmin böyle şeyleri kabulü mümkün değilse de, hakikatlerin muannil şeyler olduğunu, onlara arkamızı dönmekle yok olmayacakları da kabul zarureti vardır. Bugün için sinir sistemini kabiliyet, hudud ve faaliyetlerinde ne kadarını bilebiliyoruz ki?.. Bu bilgisizliğimizi hayretimizi, meraklarımızı ve ilmi tecessüsümüzü olduğu kadar müşamhamızı da artırmasını “gönül gözümüzü” açmasını teminni ederim.

Şunu daima göz önünde tutmalıdır ki, hipnoz cinsin en psişik müdahale, tedavi ve araştırma metodları insanların alakasını kolaylıkla celbedebileceği için şarlatanlığa son derece açık bulunmaktadır. Bu sebeble hipnoz gibi bir konuda yazılacak eserin çok ciddi bir referanslara dayanması, belli bir ilmi metodu takip etmesi ve asla katı gerçeklerden ayrılmaması lazımdır. Bu sebeble elinizdeki kitabı pek beğendiğimi, bu konuda elde mevcut çok hudutlu literatürlere bir yenisini ekleyen ciddi bir eser olarak candan tebrik ve takdir ettiğimi ifade etmek isterim.

Prof. Dr. Recep DOKSAT
Nöro-Psikiyatr
Hipnolog
İst. Marmara Ün. Öğr. Üy.

31 Ocak 1985, Erzurum

Çok Değerli Öğrencim Dr. Tahir Özakkaş:

Öğrencilik yıllarında nezaketin, dürüstlüğün ve çalışkanlığın yanında araştırma heyecanının da farkındaydım. Ancak, Palandöken dağlarının eteğinde Nörofizyoloji gibi her yönü ile çok güç olan bir araştırma sahasında uluslararası platformda düşünülmekte olan bilimsel sorulara karınca karınca yanıt aramaya çalışan bir bilim adamından böylesine etkilendiğinin farkında değildim.

İncelemek üzere göndermek nezaketi bulunduğun Hipnoz kitabının ön baskısı için çok teşekkür ederim. Gerçekte böyle bir kitapta hiç beklemediğim bir sürpriz ile karşılaştım. O zaman sizi hoca olarak etkileyebilmiş olduğuma daha çok inandım. Zira bu kitapta fizyolojik mekanizmalar ağırlıkta bulunuyor; hipnoz gibi az bilinen ve araştırılması güç bir konuya fizyolojik gerçeklere uygun olarak, hatta çağdaş bilimin en önemli katkılarından biri olan sibernetik teoriye dayanarak büyük bir ustalıklarla müsbet bilim kurallarının ışığı altında önemli bir yaklaşım sağlamış bulunuyorsunuz. Burada yönettiğim hipnoz seminerlerinde de hipnozun tamamen fizyolojik bir olay olduğunu devamlı yinelemiştir. Kitabınızda bu hipotezi tamamen destekleyen ayrıntılı açıklamalar mevcuttur. Fizyolojik mekanizmalar yanında, hipnoz tarihsel gelişmesi, hipnoz ile ilgili diğer konular, hipnoz yöntemleri ve değerli araştırmalarınız da bu kitapta ayrıntılı ve açık olarak belirtilmiştir. Kitabınız bu özellikleri ile uzun yıllar sürdürülen çetin fakat başarılı çalışmalarınızın sonuçlarını yansıtmaktadır. Sizi yüreğinden kutlar, böylesine değerli çalışmalarınızın devamını dilerim.

Prof. Dr. Üner TAN
Atatürk Üniv. Tıp Fak.
Fizyoloji Anabilim Dalı Bşk.
ERZURUM

Bu kitabın bu hale gelene kadarki aşamalarından çok yakından haberdarım. Tahir Özakkaş'ın bütün imkansızlıklara rağmen üniversite bünyesinde yaptığı ilmi disiplin içerisindeki çalışmalarını takdirle karşılamamak mümkün değildir.

Olayları yakından görüp, yaşadktan ve konuya karşı eğilimimizden sonra şunu anladım ki önümüzde korkunç bir bilinmezlik uçurumu vardır. Bu bilinmezlik uçurumunun amansız yollarında yol almaya çalışan yazar önümüze çok güzel ve sabırlı bir çalışmanın ürünü olan bu kitabı getirmiştir. Kaynak olabilecek nitelikte ve geniş bir araştırma zeminine oturtulmuş bu kitabı her doktor arkadaşına ve konuyu merak eden tüm ilgililere tavsiye ederim. Konunun gündeme gelerek, üniversiteler bünyesinde tartışılması yazarının en büyük arzusudur. Dilerim arzusu kısa sürede gerçekleşir.

Konuya bir dermatolog olarak yaklaşırsak; dermatolojik bir çok hastalıkta şayet iyi bir teşhis konup vakalar iyi seçilirse hipnozun yapacağı çok şey vardır. Fakat olayın boyutları nereye kadar ulaşmaktadır şimdilik orası meçhuldür.

Kitabın bu cildi hipnotik fenomenleri bütün çarpıcılığı ile bize anlatmaktadır. Yazar olayın medikal yönünü 2. cildde ele alacağını bildirmektedir. Bir tıp doktoru ve dermatolog olarak bizlere çok şey kazandıracağına emin olduğumuz 2. cildi de sabırsızlıkla bekliyoruz.

Bizi dünyadaki ilmi gelişmelerden haberdar eden yazara yeni çalışmalarında başarılar dilerim.

Doç. Dr. Özcan AŞÇIOĞLU
Erciyes Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dermatoloji
Bilim Dalı Öğretim Üyesi

Teşekkür

İnsanlık tarihiyle birlikte, bir binanın yapı taşları gibi üst üste konulmak üzere yapılmış ilmî çalışmalar belki 20. yüzyıl medeniyeti ilmini muhkem bir yapı gibi ortaya çıkarmıştır.

Nasıl ki, Mısır'ın uçsuz bucaksız çöllerinde taş taş yükselmiş pramidlerin her taşı belki nice insanın acı tatlı görünmez hatıralarını zamanın esrarlı bahçesinde muhafaza eder. Aynen o şekilde; taş taş yontulan ilmî çalışmalara gayretin, teşvikin, azmin, sabrın, yardımın, vefakarlığın hatıralara işlenmiş kokusu siner.

Biz, naçiz gayretlerimizle yontmaya çalıştığımız bir parça taşı istikbalde inşa edilecek muhkem yapılara bir küçük hediye olarak takdim ederken; çalışmalarımızın bu aşamaya kadar olan süresi içinde bir vefakarlık misali vererek kitabımızı titizlikle inceleyerek bir çok hatamızı düzeltmemizi sağlayan, ayrıca çok değerli destek, teşvik ve yardımlarından dolayı hocamız Nöro-Psikiyatrist **Prof. Dr. Recep Doksat** beye, yoğun idarî ve ilmî çalışmaları arasında bizlerin naçiz eserini inceleme lütfunda bulunan, bizleri teşvik eden ve destekleyen hocamız Nöro-Psikiyatrist **Prof. Dr. Ayhan Songar** beylere başta olmak üzere, bana ilk ilmi heyecanı tattıran hocam Neurofizyolog **Prof. Dr. Üner Tan**'a, çalışmamızın sonuçlarının redaksiyonunu üstlenerek yardımlarını esirgemeyen Psikiyatrist **Yrd.Doç. Dr. Seher Sofuoğlu** hocama, Laboratuar çalışmalarında bana yardımcı olan Nörolog **Yrd. Doç. Dr. Ali Ersoy** ve Fizyolog **Yrd. Doç. Dr. Mehmet Karatoy** hocalarıma, çalışmalarımızda maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen Dermatolog **Yrd. Doç. Dr. Özcan Aşçıoğlu** ve Operatör **Yrd. Doç. Dr. Nihat Bengisu** hocalarıma, çalışmalarımızda desteklerini esirgemeyen Uz. Dr. Mustafa Küçükaydın, Uz. Dr. Fahrettin Keleştimur, Uz. Dr. Adnan Gerger, Uz. Dr. Yakup Genç, Uz. Dr. İbrahim Ketenci ve Ass. Dr. Kemal Tekten beylere çalışma arkadaşlarım Dr. Muhsin Kalık, Dr. Ali Has, İnt. Dr. Bülent Gök, İnt. Dr. Doğan Uysal, İnt. Dr. İsmail Hakkı Ocak, Stj. Dr. Ünsal Özgen, Stj. Dr. Mustafa Baysal, Stj. Dr. Zekeriya Beylem, Stj. Dr. Bahadır Erdem, Stj. Dr. A. Tevfik Ozan, Stj. Dr. Tülay Doğan, Stj. Dr. İncilay Çokaktaş, Stj. Dr. Gülhan Okur, Stj. Dr. Füsun İvegen, Stj. Dr. Ayşe Güler, Stj. Dr. Levent Akkaya, Stj. Dr. Namık Delibaş, Stj. Dr. Ahmet Akşehirli, Stj. Dr. Mehmet Eğinkaya, Stj. Dr. Alparslan Karakaş, Stj. Dr. Bahadır Arslan, Stj. Dr. Uğur Yıldız, Stj. Dr. Hüseyin Çağıl, Stj. Dr. Ahmet Bicik'e, film ve fotoğrafların çekiminde büyük emek

vererek yardımlarını esirgemeyen Tefvik Elkovan, Nazmi Yeşilova, Şeref Utku, Erol Karabulut beylere, kapak çalışmalarını tamamlayan Abdullah Kılıç beye, grafik ve şemaların çizimini büyük bir titizlikle yapan Ahmet Sıvacı beye, baskı işleminde tüm kolaylıkları sağlayarak eserin kısa sürede basılmasını temin eden Faruk Bahçeci beye ve matbaa personeline ve ayrıca kitabımızın hazırlanması esnasında yaptığımız literatür taramalarında bize yardımcı olan E.Ü. Merkez Kütüphanesi Personeline, İstanbul Bayazid Devlet Kütüphanesi Müdürü ve Personeline, İ.Ü. Merkez ve Tıp Fakültesi Kütüphanesi personeline ve HÜ Merkez Kütüphanesi personeline ve Erzurum A. Ü. Merkez Kütüphanesi personeline teşekkürü vicdanî bir borç bilirim.

İçindekiler

I- HİPNOZA GİRMEYEN ÖNCE BAZI ÇALIŞMALAR HAKKINDA BİLGİ	1
II- TÜRK KAMUOYUNDA BAZI BİLİM ADAMLARININ HİPNOZ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	7
III- HİPNOZUN SÖZLÜK VE MİTOLOJİK ANLAMLARI	13
HİPNOZ ÇEŞİTLERİ	17
IV- HİPNOZ ÇEŞİTLERİ	19
A- HETERO HİPNOZ:.....	19
1- Ferdi Hipnoz	19
2- Grup Hipnozu	19
3- Kollektif Hipnoz	20
4- Sosyal Hipnoz	20
B- OTO HİPNOZ:	21
1- Posthipnotik Telkine Dayalı Hipnoz:	21
2- Oto Hipnozun Özel Usullerle Elde Edilmesi:	22
C- ÖZEL HİPNOZ HALLERİ VEYA HİPNOZA BENZEYEN DURUMLAR	22
1- Yol veya Direksiyon Hipnozu:.....	22
2- Televizyon Hipnozu:.....	23
3- Annenin veya Değirmencinin Selektif Hipnozu:.....	23
D- İLAÇLA HİPNOZ:	24
V- KİRLİAN FOTOĞRAFÇILIĞI	31
A- GENEL BİLGİ.....	31
B- AURA'NIN ÖZELLİKLERİ	33
C- AURA VE FANTOM ETKİSİ.....	35
D- TIPTA KİRLİAN FOTOĞRAFÇILIĞI.....	38
E- KİRLİAN TEKNİĞİNİN SAKINCALARI	39
F- SONUÇ	39
VI- HİPNOTİZMANIN TARİHÇESİ	43
A- PREMESMER DÖNEMİ	44
B- MESERİZM	46
C- POST MESMERİK (MESMER SONRASI) DÖNEM.....	48
1- SUNİ UYURGEZERLİK DÖNEMİ:.....	48
2- DR. JAMES BRAID DÖNEMİ	50
3- CHARCOT'UN HİSTERİ TEORİSİ DÖNEMİ (SALPETRIER EKOLÜ)	50

4- LIEBEAULT ve BERNHEİM'İN TELKİN TEORİSİ DÖNEMİ (NANCY EKOLÜ)	50
5- SALPETRIER EKOLÜNÜN SAVUNUCULARI PIERRE JANET VE BABİNSKİ	51
6- SİGMUND FREUD	51
7- PAVLOV'UN REFLEKSOLOJİK İZAHI	52
8- SON DÖNEM.....	52
TÜRKİYE'DE HİPNOZ	53
HİPNOTİZMANIN GELİŞİM KRONOLOJİSİ	54
1- Neo spiritüalistlere göre.....	54
2- Murat Yurdakök «Bilimsel Görüşle Hipnoz»	55
VII- HİPNOTİZMA TEORİLERİ	61
A- PRDİESMERİZM DÖNEMİ TEORİLERİ	62
1- MİSTİK GÖRÜŞLER	63
2- A. de VİLLİNEUYE.....	63
3- RUGER BACON.....	63
4- C. AGRIPPA (1486-1535)	64
5- VAN HELMONT (1577-1644)	64
6- PARACELCE (1493-1541)	65
7- WIRDING.....	66
8- MARCILLIUS FICIN	66
9- POMPONACE	66
10- İBN-İ SİNA	66
11- ROBERT FLUDD	67
12- KIRCHER.....	67
13- ROBOT BOYLE.....	67
14- BALTHOZAR GRACIAN	67
15- MAKSWELL	67
B- MESMERİZM DÖNEMİ TEORİLERİ	68
1- FRANZ ANTOİNE MESMER (1733-1815)	68
2- DE PUYSEGUR (Armard Marc- Jacques de hastenet le Marquis 1751-1825)	70
3- DELEUZE (Jean-Philippe-François, 1753-1835)	71
4- DU POTET (Jules-Denis de sennevoy baron 1796-1881).....	76
5- LAFONTAINE (Charles-Leonard 1803-1892).....	76
C- POSTMESMERİZM (MESMER SONRASI) DÖNEMİ TEORİLERİ	77
1-ANİMİST GÖRÜŞLER:	77
a- Dr. Braid	77
2- HİSTERİ GÖRÜŞÜ	77

a- Jean Martin Charcot	77
b- Pierre Janet	81
3- TELKİNCİ HİPNOZ GÖRÜŞLERİ	82
a- Bernheim	83
b- Baudouin	83
4- PAVLOVİEN (REFLEKSOLOJİK) GÖRÜŞ:	84
5- PSİKANALİTİK GÖRÜŞ.....	89
6- SPİRİTUALİST BAKIŞ AÇISINDAN HİPNOTİZMA	95
7- SİBERNETİK GÖRÜŞ AÇISINDAN HİPNOTİZMA	99
VIII- HİPNOTİZMANIN OLUŞMASI İÇİN GEREKLİ KOLAYLAŞTIRICI	
FAKTÖRLER VE HİPNOZA HAZIRLIK	131
A- GİRİŞ.....	131
B- HİPNOTİZMANIN OLUŞMASI İÇİN GEREKLİ KOLAYLAŞTIRICI	
FAKTÖRLERİN SINIFLANDIRILMASI	134
1- GENEL FAKTÖRLER	135
1- Süjenin Hipnoza Girme Sebebi:.....	135
a- Hasta olanlar	135
b- Merak Ederek Hipnotize Olmak İsteyen Grup	138
c- Bizim Arattırma İsteğimize Olumlu Cevap Verenler	140
d- Fikirlerimizi Çürütmek Amacıyla Hipnotize Edilmek İsteyen Grup	140
e- Bazı Yeteneklerini Arttırmak Amacıyla, Hipnotize Olmak İsteyen Grup	142
2- Süjeye Hipnoz Hakkında Yeterli Bilgi Verilmelidir:	142
3- Mayalama:	143
4- İhtiyaçların Giderilmesi:	144
5- İndüklenen (Tahrik Edilen) Heyecan:	144
6- Duyumlarda Değişimleri Temin Etmek:	145
7- Tersine Dönen Cehid Kuralı:.....	145
II. ÖZEL FAKTÖRLER	146
1- SÜJEYE AİT FAKTÖRLER:	146
A- Psşik Faktörler	146
a) Süjenin Rızasını Almak	146
b) Süjenin Hipnotizma İle İlgili Yersiz Korkularını Ortadan Kaldırmak	146
c) Süjenin Heyecanını Arttırmak	146
d) Bakışlarına Tespit Egzersizi Yaptırmak	147
e) Dikkatin Temerküzünün Temini	147
f) Süjenin Arzu ve İstejinin Artırılması	148
g) Süjenin Zeka Derecesi	149
h) Süjenin Ruhsal Çöküntü İçinde Olması	149
ı) Mono İdeizm Temini (Tek Bir Fikrin, Şuurda Temini)	150
j) Telkinlerin Tekrarlanması	150

k) Tersine Döneren Cehid Kural	150
B- Süjeye Ait Organik Faktörler	150
a) Süjenin Yaşı	151
b) Süjelerin Cinsiyeti	151
c) Süjelerin Mesleği:	151
d) Süjelerin Vücut Tipleri	152
e) Süjelerin Fizyolojik İhtiyaçlarının Durumu	152
f) Süjelerin Aksesuar ve Kıyafetlerinin Uygunluğu	152
g) Yorgunluğun Temini.....	153
h) Uyku ve Uyuklama Hali	153
ı) Süjeye Yoga Teneffüslerinin Öğretlimesi	153
2- HİPNOZİTÖR'E AİT FAKTÖRLER	153
A- Psikik Faktörler	153
a) Hipnoziteörün Arzulu ve İstekli Olması	153
b) Hipnoziteörün Kendine Aşırı Bir Güven ve İnanç Duyması	154
c) Hipnoziteörün Kendi Heyecanını Yüksek Tutması	154
d) Konsantrasyon Kabiliyeti ve Dikkat.....	155
e) Etkili Bir Ses Tonu ve Güzel Konuşma Kabiliyetine Sahip Olmak	155
B- Organik Faktörler	155
a) Hipnoziteörün Kıyafeti ve Vücut Tipi:	155
b) Yaş	156
c) Cinsiyet.....	156
d) Bakışlarının Sabit ve Etkili Olabilmesi	156
3- ÇEVREYE AİT FAKTÖRLER:.....	157
a) Sessizlik.....	157
b) Işık.....	157
c) Sıcaklık	158
d) Nem Oranı	158
e) Hava Akımı	158
f) İlgi Dağıtan Objelerin İzalesi	159
g) Odanın ve Aydınlatmanın Rengi	159
h) Odadaki İzleyici Sayısı	159
ı) Hipnoz Seansının Zamanlanması	159
XI- HİPNOZA YATKINLIK TESTLERİ	163
1- Arkaya Düşürme Testi:	165
2- Nokta Hareket Testi:	166
3- Kağıt Kaybetme Testi:	167
4- Renk Halüsinasyon Testi:	168
5- Göz Kapaklarını Ağırıştırma Testi:	168
6- Göz Kapaklarını Birbirine Yapıştırma Testi:.....	169

7- Chevreul'un Rakkas Testi:.....	170
8- Yükselen Kol Testi:	170
9- Parmakları Kilitleme Testi:	171
10- Kol Düşürme Testi:.....	172
11- Diğer Testler:	172
X- YARDIMCI HİPNOZ ALET VE DÜZENEKLERİ	179
XI- HİPNOTİZMA USÜLLERİ	185
1- KENDİ USULÜMÜZ: BAKIŞLA TESBİT, SÖZLE TELKİN METODU	186
2- DİĞER HİPNOTİZMA USÜLLERİ	186
A- DR. BRAID'İN USÜLLERİ:	201
B- DR. LIEBEAULT'UN USULÜ:.....	203
C- DR. BERNHEİMİN USULÜ:	205
D- P.C. JAGOT'UN USÜLLERİ:.....	207
E- DR. BERİLLON'UN USULU:.....	216
F- DR. BONNET'İN USULÜ:	219
XII- HİPNOZUN DEVRELERİ	231
I- GİRİŞ.....	233
II- KLASİK GÖRÜŞE GÖRE HİPNOZUN DEVRELERİ	234
A- LETARJİK DEVRE.....	234
B- KATALEPTİK DEVRE	235
C- SOMNAMBULİSTİK DEVRE.....	237
III- ÇEŞİTLİ MÜELLİFLERE GÖRE HİPNOZUN DEVRELERİNİN SINIFLANDIRILMASI	238
1- SALPETRIER OKULU VE CHARCOT'UN SINIFLAMASI	238
2- DR. PITRES'İN SINIFLAMASI	239
3- CHARLES RİCHET'İN SINIFLAMASI	240
4- LIEBEAULT'UN SINIFLAMASI	241
5- BERNHEİM'İN SINIFLAMASI	242
6- GRASSET'İN SINIFLAMASI	242
7- DR. CELAL TAN'İN SINIFLANDIRMASI.....	243
8- THOMAS O. BURGESS'İN CETVELİ.....	244
XIII- HİPNOTİK FENOMENLER.....	249
1- MÜŞAHADE ETTİĞİMİZ HİPNOTİK FENOMENLER.....	250
1- HALÜSİNASYONLAR.....	251
I- GİRİŞ	258
II- DUYU HALÜSİNASYONLARI.....	258
I- SOMATİK DUYULARA AİT OLANLAR	260
A- MEKANORESEPTİF DUYULARIN HALÜSİNASYONLARI	260
1- DOKUNMA HALÜSİNASYONLARI:.....	260
2- BASINÇ HALÜSİNASYONLARI:.....	263

3- VİBRASYON HALÜSİNASYONLARI:	265
4- KİNESTETİK HALÜSİNASYONLAR:	266
B- TERMORESEPTİF DUYULARIN HALÜSİNASYONLARI	267
1- SOĞUK HALÜSİNASYONLARI	268
2- SICAK HALÜSİNASYONLARI	270
C- NOSİSEPTÖR DUYULARIN HALÜSİNASYONLARI	271
1- AĞRI HALÜSİNASYONLARI	271
a- Negatif Ağrı Halüsinasyonları	273
b- Pozitif Ağrı Halüsinasyonları	274
II- ÖZEL DUYULARA AİT HALÜSİNASYONLAR	275
A- İŞİTME HALÜSİNASYONLARI	275
a- Negatif İşitme Halüsinasyonlar:	276
b- Pozitif İşitme Halüsinasyonları:	277
B- DENGE HALÜSİNASYONLARI:	278
C- GÖRME HALÜSİNASYONLARI :	278
1- NOKTA HALÜSİNASYONLARI.....	280
a- Negatif Nokta Halüsinasyonları	280
b- Pozitif Nokta Halüsinasyonlar.....	280
2- RENK HALÜSİNASYONLARI	280
a- Negatif Renk Halüsinasyonları.....	280
Her iki Gözde Farklı Oluşturulan Negatif Renk Halüsinasyonları:	282
Bir Göz Normal iken, Diğerinde Negatif Renk Halüsinasyonları:	283
Bir Göz Renk Halüsinasyonu Görürken, Diğer Gözün Görmesinin	
İptali (Göz Felci):	283
Her İki Gözün Renk Görme Duyusunun İptali:.....	283
b- Pozitif Renk Halüsinasyonları	283
Tek Gözde Oluşturulan Pozitif Renk Halüsinasyonları:	283
İki Gözde Oluşturulan Pozitif Renk Halüsinasyonları:.....	284
Her iki Gözde Farklı Oluşturulan Pozitif Renk Halüsinasyonları:	286
Bir Göz Normal Görürken, Diğer Gözde Pozitif Renk Halüsinasyonu:	286
3- MANZARA GÖSTERME HALÜSİNASYONLARI	287
a- Negatif Manzara Halüsinasyonları:	287
b- Pozitif Manzara Halüsinasyonları:	288
4- OBJE: (EŞYA) Halüsinasyonları :	290
a- Negatif Objeye (Eşya) Halüsinasyonları:.....	290
b- Pozitif Objeye (Eşya) Halüsinasyonları:.....	290
5- HESAP HALÜSİNASYONLARI	291
D- TAD HALÜSİNASYONLARI (İLLÜZYONLARI)	291
a- Negatif Tad Halüsinasyonları:.....	291
ACI Negatif Tad Halüsinasyonu:	291
TATLI Negatif Tad Halüsinasyonu:	292

EKSİ Negatif Tad Halüsinasyonu:	292
TUZLU Tad Halüsinasyonları Negatif:	292
b- Pozitif Tad Halüsinasyonları:	292
ACI Pozitif Tad Halüsinasyonu:	293
TATLI Pozitif Tad Halüsinasyonu:	294
EKSİ Pozitif Tad Halüsinasyonu:	295
TUZLU Pozitif Tad Halüsinasyonları:.....	297
ÖZEL İLAVE:	297
E- KOKU HALÜSİNASYONLARI.....	297
a- Negatif Koku Halüsinasyonu:	297
b- Pozitif Koku Halüsinasyonu:	298
2- KATALEPSİ.....	303
3- ANALJEZİ (AĞRIYA DUYARSIZLIK).....	311
A- Hayalet Organ Ağrısı:	315
B- Kozalji:	315
C- Nöralji:	315
AĞRI DUYUSUNUN ALGILANMASINA ETKİ EDEN FAKTÖRLER	317
A- Yaşanılan Çevrenin Etkisi:.....	317
B- Kazanılmış Deneyimlerin Önemi:	317
4- ANESTEZİ	327
5- PARALİZİ (FELÇ).....	335
I- İ.H.T.O.F. (Hipnoz içi Felçler):	335
II- P.H.T.O.F. (Hipnoz Sonrası Felçler):.....	336
a- Hipnozda Başlayıp Devam Eden Felçler:	336
b- Hipnoz sonrası Tetik Mekanizmasıyla Oluşan Felçler:	337
6- AMNEZİ (UNUTMA)	341
7- OTOMATİK DEVRİ HAREKETLER	347
8- SÜJENİN HİPNOTİZÖRÜ TAKLİDİ (AYNA HAYALİ OTOMATİK HAREKETLERİ)	351
9- RÜYA GÖRDÜRME	357
10- HİPERESTEZİ (DUYULARIN KESİNLEŞMESİ)	365
11- POSTHİPNOTİK TELKİN.....	373
12- ŞUURALTI GERÇEKLERİNİN SÖYLENMESİ, SİRLARIN AÇIGA VURULMASI	393
13- REFLEKSLERE HAKİM OLMA, BLOKE ETME	401
Gerilme refleksinin nöronal devresi:	402
Fleksiyon Refleksi:	402
Resiprok İnnervasyon:	404
14- OTONOM SİNİR SİSTEMİNE TESİR VE FİZYOLOJİK DEĞİŞİKLİKLER	413
Nabız ve Kalp Atımı	414

Kan Basıncı.....	417
Miğde ve Hazım.....	418
Safra İfrazı.....	419
Böbrek Fonksiyonları	419
Farmakodinamik Testler	420
Lökositler	420
Kronaksi.....	421
Kan Şekeri.....	421
Serum Kalsiyum ve Potasyum.....	422
Kan Viskozitesi	423
Metabolizma	423
Deri Direnci Değişiklikleri	423
İşitme Halüsinasyonları ile ilgili Bir Odyometrik Çalışma (Renkli Resim)	426
15- CLAIRE VOYANCE (RUHSAL GÖRÜ: DUYULAR DIŞI İDRAK)	429
16- ZAMAN DİSTORSİYONU	441
17- HİPERMNEZİ (MAZİYİ AŞIRI HATIRLAMA)	445
Düşünce, Hafıza, Öğrenme, ve Bilinç	448
Hafıza ve Hafıza Tipleri:.....	449
Duyusal Hafıza:	449
Kısa-Sürelî Hafıza (Prime, Hafıza):	450
Uzun - Sürelî Hafıza:	450
18- EKMNEZİ (GEÇMİŞİ YENİDEN YAŞAMA).....	457
1- Arama Refleksini Araştırma:	460
2- Emme Refleksini Araştırma:	460
3- Yakalama Refleksini Araştırma:	461
4- Adımlama Refleksini Araştırma:	461
5- Babinski Refleksini Araştırma:.....	461
6- Moro Refleksini Araştırma:	462
7- Tonik Boyun Refleksini Araştırma:	462
PRENATAL EKMNEZİ (ANNE KARNINDAKİ HAYAT).....	463
B- MÜŞAHADE ETMEDİĞİMİZ HİPNOTİK FENOMENLER	467
1- PSİŞİK POLARİZASYON DEPOLARİZASYON.....	469
Mıknatıs Kutuplarının Farklı Etkfferi	470
2- ŞAHSİYET DEĞİŞİKLİKLERİ	473
3- STİGMATLAR.....	479
HİPNOTİZMA SEANSI VAK' A KAYIT FORMU.....	484
MEFHUMLARIN LÜGAT ANLAMLARI	489
YAZAR ENDEKSİ *	497
KONU ENDEKSİ	507

HİPNOZ CİLT: II

İçindekiler

I- GİRİŞ.....	.....
II- HAYVANLARDA HİPNOZ.....	.....
III- HİPNOZ İLE UYKUNUN FARKLARI.....	.....
IV- HİPNOZDA EEG ÇALIŞMALARI.....	.....
V- TIPTA HİPNOZ.....	.....
I- PSİKİATRİDE.....	.....
II- DERMATOLOJİDE.....	.....
III- ÜROLOJİDE.....	.....
IV- DAHİLİYEDE.....	.....
V- CERRAHİDE.....	.....
- ANALJEZİK VE ANESTEZİK OLARAK.....	.....
VII- ANESTEZİYOLOJİDE.....	.....
VIII- DIŞ HEKİMLİĞİNDE.....	.....
VI- HİPNOZUN KONTRAENDİKASYONLARI.....	.....
VII- SİYASİ VE ASKERİ AÇIDAN HİPNOZ.....	.....
VIII- BEYİN YIKAMA VE HİPNOZ.....	.....
IX- İSLAMİ AÇIDAN HİPNOZ.....	.....
X- HİPNOZ VE HUKUK.....	.....
XI- HİPNOZ VE AHLAK.....	.....
XII- ÖĞRENMEDE HİPNOZ.....	.....
XIII- SPORDA HİPNOZ.....	.....
XIV- PARAPSİKOLOJİ VE HİPNOZ.....	.....
XV- OTOHİPNOZ.....	.....
XVI- HİPNOZDAN ÇIKAMAMA.....	.....
XVII- HİPNOZUN MAHZURLARI.....	.....
XVIII- HİPNOZUN TEHLİKELERİ.....	.....
XIX- HİPNOZLA İLGİLİ EN SON TECRÜBİ ÇALIŞMALAR.....	.....
XX- VAK'ALAR.....	.....
XXI- ENDEKS.....	.....

Dördüncü Baskıya Önsöz

Kıymetli Okuyucularım

1984 yılından bu taraf o kadar çok zaman geçti ki, neredeyse bir ömür... Rahmetli Prof. Dr. Recep Doksat'ı ziyaret ettiğim de kitabını yazdıktan çeyrek asır sonra bir delikanlının kapısını çalmasını ve kitabı ile ilgilenmesinin hoşnutluğundan bahsetmişti. Bu konuyu da kitabımızın önsözünde yazmıştı. O zaman hocamın bahsettiği 25 yıllık süre bana çok çok uzun gelmişti. Şu anda ben bu yazıları yazarken neredeyse yarım asırlık bir sürenin göz açıp kapayana kadar kısa bir sürede geçtiğini fark ediyorum. Ve Prof. Dr. Recep Doksat hocamla yaptığım görüşmeden yaklaşık 40 yıl sonra aynı kitaba önsöz yazmak durumunda kalıyorum. Hayat çok ilginç..

Elinizdeki kitabı tıp fakültesinde öğrenci iken kaleme almıştım. Bugünlerde tekrar göz atma fırsatım oldu. Yıllardır bu kitabı biraz daha güncellemek için fırsat kolladım. Ancak mümkün olmadı. Bu sefer de mümkün olmayacak. Kitabımı eksiklikleri ve kısmı hataları ile aynen bırakıyorum. Yıllar içerisinde yayınladığım onlarca belki de yüzlerce kitaba verdiğim zamanı bu kitap için veremedim. Her bir kitap evladınız gibidir. Burada ancak duygularımdan bahsedebilirim.

Allah ömür verirse, zaman zaman fotokopi olarak kursiyerlerime verdiğim 3. Cilt kitabı da yayınlamak kısmet olur. Onun haricinde hipnoz ve hipnoterapi ile ilgili bir çok kitap yayınladım. Ama bu kitabın hayatımdaki yeri bambaşka.

Bu vesile ile hepinizi hürmetle selamlarım.

Sağlıcakla Kalın 23.03.2020

Tahir Özakkaş MD., PhD.
Bayramoğlu / KOCAELİ

Üçüncü Baskıya Önsöz

Uzun bir aradan sonra yaptığımız ikinci baskı da altı ay gibi kısa bir sürede bitince, üçüncü baskıyı yapmak zorunda kaldık.

Kitabımızın üçüncü baskısını yaparken, çok arzu ettiğimiz halde muhtevadaki bazı değişiklikleri yerine getiremedik.

1993 yılı başından itibaren yoğun bir şekilde devam ettirdiğimiz yeni kitap çalışmalarımızın son aşamaya gelmesi, bu kitabımızı tekrar gözden geçirme imkanını bize vermedi.

“Allerji ve Deri Hastalıklarında HİPNOTERAPİ”, “Cinsel Problemlerde HİPNOTERAPİ”, “HİPNOZ 2. Cilt”, “Hipnotik Yaş Gerilemesi” ve “İnancımın Psikolojisi” kitaplarımız, maddi imkanlar ölçüsünde peşpeşe çıkmaktadır. Yeni kitaplarımızın muhteva ve baskı işleri ile uğraşırken, dağıtımcılardan ve okuyucularımızdan gelen yoğun talepler nedeniyle bu kitabı aynen tekrar yayınlamak zorunda kaldık.

8 yıl önce yayınlanmış bu esere yeni bilgileri ilave etmek isterdik. Ancak zaman yetersizliği nedeniyle bu mümkün olmadı. Bu konu için okuyucularımdan özür dilerim.

Muhabbetlerimle....

Dr. Tahir Özakkaş
24.08.1993 KAYSERİ

İkinci Baskıya Önsöz

1985 Yılında neşr ettiğim bu kitabın baskısı yapıldığında pek de alıcısı olabileceğini düşünmemiştim. Ancak sonuçlar hiçte öyle olmadı. Beşbin adet olarak basılan kitap kısa süre içinde bitip tükendi. Yoğun bir ilgiye ve alakaya mazhar oldu.

Üniversite camiasından lise mezunu gençlere kadar konuya ilgi duyan bir çok kişi ve araştırmacı büyük bir ilgi gösterdi. Kitabı okuyanların büyük bir kısmı klasörler dolusu tebrik mektupları göndererek bu çalışmaya destek verdiler. Bu sonuçları görünce, çalışmalarımızın sahasında büyük bir boşluğu dol durduğunu gördüm. Bu mektuplar, telefonla aramalar ve bizzat görüşmeler şeklinde yakın ilgi beyanları bize güç verdi, ve çalışmalarımızı daha da derinleştirmeye neden oldu.

Yıllardır süren genel psikoloji ve psikopatoloji üzere yaptığımız, teorik ve pratik çalışmaların sadece bir alanı ihtiva eden Hipnoz çalışmalarını, diğer çalışmalarımızın yanında aynı ciddiyetle sürdürüldü.

Üniversite sonrası mecburi hizmet yükümlülüğü, askerlik ve doktora çalışmaları nedeniyle neşr etme imkanı bu güne kadar bulamadığım ikinci cildi de inşaallah en kısa süre içinde neşr edeceğimizi belirtmek isterim.

Birinci cildin, bu ikinci baskısının da çok aceleye getirilmesi nedeniyle eski hali ile aynen basmak zorunda kaldık. Bir çok bölümde yapılmasını düşündüğümüz eklemeler ve yenilemeleri ancak bir sonraki baskıda yapabileceğimizi zannediyorum.

Muhabbetlerimle...

Dr. Tahir Özakkaş

05.04.1993 - İncesu / Kayseri

Önsöz

Araştırma ve inceleme zevkinin en güzel yanı, var olanın niteliğinin ve niceliğinin ortaya konmasıdır. Araştırmacıyı Sarhoş bir durumda bırakıp kendine ram eden bu araştırma cehdi, uykularını zehir etse bile; insana haz verici bir olaydır.

İnsanların sadece bir organik parçadan ibaret olduğunu savunan ve interpersoneel ilişkileri bu anlayış üzerine oturtan çağımızın kafa yapısı artık insana mutluluk verememektedir. Henüz kendisini layık-ı vechile tanımayan insan, dış dünyaya egemen olmuştur. Çağımızın bu büyük çelişkisi insanı makine bir hayata hapsedmiş ve insan kalabalıklar içinde yalnız bir fert durumuna düşmüştür. Büyük bunalmalar ve çelişkiler içinde kıvranan topluluktur; genellikle cemiyet tipi gruplardır. Henüz cemaat hali bozulmamış gruplarda bu yalnızlık problemi bir ölçüye kadar halledilebilmiştir.

Çağımızın büyük bir problemi de ihtisaslaşma dallarının birbirinden habersiz olacak kadar artmış bulunmasıdır. Bu ihtisaslaşma alanlarına kuş bakışı da olsa hakim olabilecek bir ilim anlayışı beklenmektedir. «İlimlerin ilmi» olarak nitelenen Sibernetik bu konuda gelecek vaad eden bir adımdır.

Yüzyılımızın diğer bir özelliği de insanın kendisine ve iç dünyasına yönelik çalışmalarından korkulmasıdır. İnsan devamlı basite indirgenmek istenilmektedir.

Halbuki insanın otomatizmasının basite indirgenmesi mümkün değildir. Medikal olarak insanda oluşabilecek herhangi bir aksaklık; sanki herhangi bir kompütördeki telin koparak yerine lehimlenmesi gibi bir anlayışla tedavi edilmek istenmektedir. Olayın gerisinde yatan NİÇİN VE NEDEN sorularına kimse yanaşmak istememektedir. Halbuki insan bir kompüter değil, kompütlere yön veren psişik ve organik varlığı ile meçhuller ülkesidir. İnsan yaratılanların en sırlı hazinelerini barındıran korkunç bir mekanizmadır. Bu tesbitimizin bir yönüyle haklı olduğunu kitabımızı okuyan her insaf sahibi takdir edecektir. Kaldı ki; kitabımızın konusu Hipnoz, olayı sadece belirli bir perspektiften ele alıyor ve değerlendiriyor. Ya ele alamadıklarımız...

Gerçekler ve doğrular tarihte hiç bir zaman değişmemiştir. Ancak insanların gerçekleri ve doğruları algılaması tarih boyunca çok değişik olmuştur. Klasik fiziğin temel kanunlarını koyan Newton doğmadan önce de fizik kanunları belirli bir gerçeklik üzerine tonksiyonlarını icra ediyordu; klasik fiziğin bir çok prensibini sarsan ve savunucularını şaşkına çeviren A. EINSTEIN'in RÖLATİVİTE TEORİSİ ortaya atıldıktan sonra da gerçekler aynı kanunlarla yöneltilmektedir.

İnsanlığa birer peygamber edası ile yol gösteren pragmatist ve pozitivist felsefeler de bir nokta da tıkanmışlardır. Ancak insan, kafasında bir çok sualler ve problemlerle dolunmayı hiç bir zaman istememektedir. Kendi içerisinde bir mantıkî bütün oluşturan her anlayış onun için takip edilecek ve sıkıntılarında arındırılacak bir yoldur. Ta ki kendi içerisinde mantıkî bir bütün olduğunu iddia eden bu sisteme karşı bir başka perspektiften bakan anlayışın savaş açmasına kadar. Sonuçta savaş, deterministlerle indeterministler arasında bir mücadeleye dönüşmektedir. Klasik fizik ve onun kurduğu bütün ilimler ayaklarını determinizm sayesinde yere basarken; indeterminizmi savunan modern fizik anlayışı deterministlerin altındaki toprağı çekmiştir. Deterministler tabiat kanunlarının bir sebep sonuç ilişkisi içerisinde çalıştığını iddia ederek; aynı şartlarda aynı deneylerin aynı sonuçlar doğuracağını kabul etmektedirler. İndeterministler ise, bu gerçekliğin bir noktaya kadar mümkün olacağını, aynı şartlar olarak belirtilen laboratuvar ortamındaki şartların hiç bir zaman aynı olmadığını ve değişken olduğunu söylemektedirler. Biz de bu konuda indeterministlere hak vermekteyiz.

İnsan mantığı kabul etmiyor diye bazı gerçekleri inkar etmek ancak Fanatiklerin tavrıdır. Bugünkü mantık ilişkileri içerisinde kendine bir yer bulamayan gerçekler, ileride belkide bayrak edilecek hakikatlardır. Bunu şöyle belirtmek isterim: Bir kaç yüzyıl önce çağın en büyük bilim adamına bir telsiz sistemi getirsek ve göstersek; mekanizmasını izah etmeye çalışsak, her halde bizi ilmî anlayışımız için tebrik etmeyecektir. Aklından zoru olduğuna inandığı bu telsizciyi mantıksızlıkla suçlayacaktır. Günümüzdeki ilişkilerde aynı bu şekildedir.

Bence ilimlerin en güzeli ve en heyecan vereni insan ilmidir. İnsanı anlama konusunda insan var olduğundan bu tarafa kafa yorulmuş, fikirler serdedilmiştir. Bir DNA'da 20.000 sayfalık kitap bilgisine eşdeğer bilgi taşıyan insan üzerine yapılan çalışmalar ne güzeldir. Fakat üzülererek beyan etmek zorunda kaldığım bir nokta vardır ki, o da insanı sadece sinir tellerinden ve küçük fabrikalardan müteşekkil bir otonom sistem olduğu gerçeğinin tek gerçek olarak algılanmasıdır. Bu motor sistemi idare eden ve çok komplike fonksiyonlara sahip bir psişik yapının inkar edilmesi veya fonksiyonunun basite irca edilmesidir.

Kitabımızın amacı insanın bu yönünün o kadar da basit olmadığını hatta her olayın merkezinde planlayıcı ve idareci olarak o fonksiyonun bulunduğunu göstermektir. Bir aracın aksı kırıldığında dünyanın en iyi şöförü aracı kullansa bile o araç hareket etmez. Ta ki o aracın aksı tamir edilip yerine konsun. İşte insandaki bir çok hastalıkta bu gerçeklik vardır. Ancak arabayı başlı başına bir varlık kabul eder de, o aracı kullanan sürücüyü ihmal edersek büyük hataya düşmüş oluruz; z. Çağımızın ilim anlayışı bu hata üzerindedir. Sürücü devamlı ihmal edilmektedir. Halbuki sürücü aracı istediği gibi kullanmakta, eli ve ayağı altındaki çeşitli vasıtalarla organizmaya hakim olmaktadır. Sürücünün yaptığı hatalar; ne kadar düzeltirsen düzeltirsin, sürücü ustalaşmadıkça veya belirli bir konuda ikna edilmedikçe tekrarlamak mecburiyetindedir.

İşte Hipnoz araç'tan daha çok sürücüyle ilgilenen bir metoddur. Bunun varlığını ve mekanizmasının böyle olduğunu takip edeceğimiz sayfalarda tüm çıplaklığı ve açıklığı ile göreceksiniz. İnsan normal sınırlar içinde belirli kalıpsal davranışlar gösterir. Organizmanın hayatini devam ettirmesi için bu gereklidir. Birbiri arasında information (bilgi) iletişimi içerisinde olan hücreler ve organlar ortak bir tavır olarak zararlı etkeni ortadan kaldırmak için işbirliği yaparlar. Bu ortak işbirliği ve karşılıklı komplike ilişkiler «Homeostasis» denilen belirli bir denge noktasında sürer gider. Organizma normalde bu kalıpsal davranışların dışına çıkamaz. «ULTRASTABİLİTE» (Üstün Denge) denilen durum; insanın nöronal ve hormonal dengesini sağlayan sistemdir. Vücutun herhangi bir parçasına yapılacak müdahale tüm organizmada belirli kalıpsal davranışlar doğurur. Bu sistem genellikle irade dışı veya otonom olarak işler. İşte Hipnoz olaya bu aşamada müdahale etmektedir..

Kitabın ismini «GERÇEĞİN DİRİLİŞİNE KAPI» olarak koymamız ve bunu ilmî bir terim olan «ÜST ULTRASTABİLİTE» ile de belirtmemiz boşuna değildir. Hipnozda, mantıkî ilişkilerimiz alt üst olmaktadır. Ortaya yeni gerçekler ve doğrular çıkmaktadır. Daha önceden gerçek ve doğru olarak sarıldığımız bir çok şey varsayım olarak kalmakta ve ellerimiz arasında kaybolmaktadır. Sonuçta şu kanaate varıyoruz; hiç bir zaman mutlak olan gerçeği ve doğruyu yakalayamıyoruz, ancak algılarımızla doğru olarak kabul ettiğimiz varsayımlara inanıyoruz. Hayatın idamesi için de bu gereklidir inancındayım.

Prof. Dr. W. Ross ASHBY'in belirttiği gibi: «İnsan belirli ölçüler içinde zorunlu olarak değişebilen sistemler dışında bütün «DENGE DURUMLARINI» değiştirebilecek, ikinci bir «FEED-BACK» düzenine sahip bulunmaktadır. Bu yeni denge durumuna «ÜST ULTRASTABİLİTE» yani en üstün denge noktası diyoruz.» Böyle yeni bir denge halinin insanda bulunması belki de geçici süre için gereklidir. İnsan davranışlarının ve organizmasının yönelik olduğu amaç: HAYATIN İDAMESİDİR. Canlılığı bozacak her türlü engel vücutun kapasitesi ölçüsünde engel lenmeye çalışılır. Fakat bazı denge noktalarını aşmadıkça; organizma için lüzumlu olan davranış kalıpları belirli noktalardan sonra zarar verebilir. Bunu bir misalle izah edecek olursak: Ağrı insan organizmasının herhangi bir yerinde meydana gelen bir arızayı belirtir. O arıza bölgesi tedavi edilmedikçe ağrı devam ettiği gibi şiddetini de artırır. II. Dünya Harbi esnasında Japon askerleri arasında ve Japonya'nın savaş bölgelerinde anestezi maddeler yetersiz kalmış. Fakat bu arada bir çok apandist, diş çekimleri, doğum olayları gibi durumlar ortaya çıkmış. Bunların ameliyat edilmesi zarureti ortadadır. Anestezi ilaçlar olmadan ameliyat yapmak ise bir cinayettir. O halde ne yapılmalıdır? İşte bu esnada vücut yeni bir üstdenge sistemine sokulabilir. O güne kadar hayatın idamesi ve canlılığın korunması için gerekli olan müdafaa sistemleri geçici olarak devreden çıkarılabilir. Japonyada bu yapılmıştır. Hastalar çeşitli tekniklerle hipnotize edilerek analjezi temin edilmiş ve sonra ameliyat edilmiştir. Bu durum organizma için «ÜST ULTRASTABİLİTE»dir.

Bu yeni denge noktasının uzun süre devam ettirilmesi doğru değildir. Çünkü belirli noktalardan sonra organizmaya zarar vermeye başlar. Devreden çıkarılan organizmanın bazı müdafaa bariyerlerinden gelen bilgiler merkezde değerlendirilmediğinden ona uygun kalıpsal davranışlar anında alınamayacaktır. Veya olmayan etkenlere karşı gereksiz cevaplar doğabilecektir. Bununla da ilgili bir misali burada zikrederek olayın ne kadar ehemmiyetli olduğundan bahsetmek isterim. «Lloyd Tuckey (1921) telkinin kalbin işleyişi üzerindeki tesirini belirtirken çok dikkate değer bir vak'a zikrediyor. Dr. Hack Tuke'in kör bir şahısta direkt telkinle değil fakat, endirekt telkin ve onu doğuran heyecanla senkop (bayılma) tevliid ettiği bu hadisede, kör sujeye bacağında bir yara açıldığı ve oradan durmamacasına kan kaybettiği telkin edilmiş ve bu esnada sanki kan akıyormuş hissini vermek için ılık su akıtılmıştır. Ve bu senkop (bayılma) ölümle neticelenmiştir. (Van PELT, II s: 268)» Görüldüğü gibi olayın boyutlarının ne kadar ciddi sonuçlar doğurduğu ortadadır.

Yukarda belirttiğimiz iki ekstrem uç; mantıkî kalıplarımız dışında cereyan eden vak'alardır. Başka bir kişinin yardımı ile oluşan hipnotizmanın sadece tıbbî değil, hukukî, ahlakî, siyast, askerî ve sosyal bir çok sonuçları vardır. İncancımız odur ki; amacı canlılığın tehlikeye düştüğü belirli zamanlarda insanın kurtuluşu için gerekli bu «ÜST ULTRASTABİLİTE» durumu organizma için bir SÜBAP vazifesi görmektedir. İnsanın var olmasından bu tarafa gerçek bu olduğu halde henüz yeni anlaşılan ve üzerinde çok titiz çalışmalar yapılan bu bilim dalının rast gele kullanılması doğru değildir. Çünkü bu yeni denge durumunda (üst ultrastabilite) organizmanın tüm müdafaa bariyerleri istenirse yok edilebilmektedir. Ve hipnotize edilen şahıs bir robot gibi kullanılabilir. Kitabımızın birinci cildi tıp ağırlıklı olmakla birlikte ikinci cildi konunun daha çok başka zaviyelerden ele alınmasını sağlamaktadır. Olayın mekanizması bu olunca kişilerin beyinlerine hükmetmek, kişiliklerini ortadan kaldırmak mümkün olabilmektedir.

İnsanoğluna tehlikeli anlar için kullanılması amacıyla verilen bu yetenek; kötü emelli kişilerin elinde korkunç bir silaha dönüşebilmektedir. Konunun bu yönü özellikle beyin yıkama, siyasi, hukuki, ahlaki eğitim ve öğretim açısından incelenmesini diğer ciltte detaylı olarak yapacağız. Kitabı okuyanlara tavsiyem şudur ki; çocukça bir heyecan ve merak ile bilinçsizce denemelere girişmesinler. Elde uğraşılacak varlık, bir insandır. İnsan ise meçhuller ülkesidir. Meseleyi \ Esrarlı göstermek istemiyorum. Ancak tıp doktoru olmayan ve psikiatrik bilgisi yetersiz olanların bu alanda uğraşmasını doğru bulmamaktayım. Avrupada ve A.B.D. de çıkan kanunlarda bu yöndedir. Ülkemizde ise konunun henüz varlığı veya yokluğunun tartışılması yapılmaktadır. Avrupada 200 yıl önce yapılan bu tartışma henüz ülkemizde yeni başlamıştır.

Konunun ciddiyeti açısından bir literatür misalini burada anlatmak isterim. Psikiatrik kişiliğinden habersiz olunan bir öğretmene sırf ağrılarını ortadan kaldırmak amacıyla bir seans tertiplenmiştir. Hipnotizörün yaptığı bu seans çok başarılı geç-

miş ve hastanın sırt ağrıları tedavi edilmiştir. Fakat Nevrotik bir kişiliğe sahip olan öğretmen bu ağrıları yolu ile çatışmalarını boşaltmakta ve rahatlamaktadır. Kendisine bu imkanı sağlayan kapı da Hipnoz seansı ile, hiçbir tedbir alınmadan kapatılınca hastamız derin bir depresyona girmiştir. Bir kaç gün sonrada kendisini 7. kat penceresinden atarak intihar etmiştir. (Amerikan Ansiklope disf s.679-680)

Büyük Türk mutasavvıf ve şairi YUNUS EMRE'nin dediği gibi «BİR BEN VAR BENDE, BENDEN İÇERÜ» Bu içindeki BEN'i tanımlamak oldukça zor. Kitapta bunu bir parça arılatmaya çalıştım. Kitap ilmî bakış açısından ele alınıp herkesin anlayabileceği asgari düzeyde yazılmaya çalışıldı. Amacımız konuyu gündeme getirmek; ülkemizde de ilmî bir çalışma ortamı sağlamaktır. İmkansızlıklar içinde yaptığım yarım yamalak çalışmaların destekli bir şekilde ve organizeli bir ekip halinde yapılmasını temin etmek gayemizdir. Eserimiz büyük bir iddia ile çıkmamaktadır. İçinde bazı eksizlikler olabilir. Okuyucumuzun bizi mazur göreceğine inanıyoruz. Çalışmalarımız ilmî bir tez değildir. Bir kısım literatür bilgisi ve birazda kendi tecrübelerimizden oluşmuş bir kitaptır. Kitabımız tartışmaya açıktır. Konular tartışıldıkça olgunluğa ulaşılacaktır.

Ayrıca bu kitabın temelini teşkil eden Prof. Dr. Recep Doksat beyin değerli eserinden çok büyük oranda istifade ettiğimi belirtmek isterim. Kitabımızın iyi bir şekilde çıkması için benden fazla titizlik ve gayret gösteren, elinden gelen yardımı esirgemeyen, Türkiye'de bu sahanın tek uzmanı Hocam Prof. Dr. Recep Doksat beyin yardım ve teşvikleri için ne kadar teşekkür etsem azdır. Gösterdiği ilmî hassasiyet ve disiplin, bundan sonraki çalışmalarım da bana rehber olacaktır.

Ayrıca Prof. Dr. Ayhan Songar beyin kıymetli saatleri ve yoğun çalışmaları arasında bizlere de vakit ayırarak; kitabımızı redakte etmeleri, çalışmalarımızı teşvik etmeleri, bizlere kıymeti sonsuz olan büyük bir destek ve şevk sağlamıştır. Kendilerine ne kadar teşekkür etsek azdır.

Gıyabımızda bizlere destek olan ve yardımlarını esirgemeyen hocamız Prof. Dr. Turan Güven beylere de yardımları için teşekkür ederiz.

Burada önsöz kısmına son vermeden önce bana çalışma zevki ve ilim cehdi yönünden misal teşkil eden hocam Nörofizyolog Prof. Dr. Üner TAN'ın Erzurum Tıp Fakültesindeki desteklerini ve teşviklerini unutamıyacağım. Kendisine büyük teşekkür borçluyum. Ayrıca her problemimde yanımda olan ve çalışmalarımı destekleyen Dermatolog Yrd. Doç. Dr. Özcan Aşçıoğlu ve Fizyolog Yrd. Doç. Dr. Mehmet Karatay hocalarıma ve bana destek olan yardım eden diğer hocalarıma ve grup arkadaşlarıma teşekkürü bir borç bilirim. Saygılarımla...

07.10.1984
Tahir Özakkaş

I

**HİPNOZA GİRMEYEN ÖNCE BAZI
ÇALIŞMALAR HAKKINDA BİLGİ**

I- HİPNOZA GİRMEYEN ÖNCE BAZI ÇALIŞMALAR HAKKINDA BİLGİ

Hipnoz, bazılarımızın hiç duymadığı, bazılarımızın sadece isminden haberdar olduğu ve bazılarımızın bildiği halde inanmak istemediği bir konudur. Üzerinde birkaç yüzyıldır bilimsel olarak çalışıldığı halde ülkemizde yeteri kadar tanınmakta ve bundan dolayı da istifade edilememektedir.

Bilim çevrelerimizin bir kısmı tarafından şarlatanlık olarak nitelendirildiğinden, üniversite ve araştırma çevrelerine yavaşamamıştır. Ama son yıllarda dogmatik fikirlerin yıkılıp gerçek bilim adamına yakışır şekilde bilimsel olarak ülkemizde de incelenmeye ve denenmeye başlanan ilmi bir saha olmuştur.

Konumuza direkt girmeden önce genel olarak düşünce ufuklarımızı dogmatik kalıplardan sıyrıp daha geniş boyutlu düşünebilmek ve ön fikirlere kapılmadan problemleri tahlil edebilmek için A.B.D, SSCB ve Avrupa ülkelerinde yapılmış olan ve konumuzla dolaylı olarak ilgili bulunan bir iki deneyden kısaca bahsetmek istiyorum.

İlk olarak SSCB Biyolojik Enformasyon Laboratuvarı direktörü, Fizikçi LEV VENCHANAS ile SPOUTNIK muhabirinin yaptığı bir görüşmeden söz edeceğim.

Muhabir şöyle soruyor: Modern bilim Parapsikolojik araştırmaları hiç bir zaman ciddiye almadı. Bununla birlikte Dünyada bir çok laboratuvar ve bu arada sizinki parapsikolojik olaylarda bilinmeyen bir biyolojik bağ keşfetmeye çalışıyor. Neler bulmayı umuyorsunuz? Yaratıcı çabalarınızı daha gerçekçi problemlere yöneltmeniz daha iyi olmaz mıydı?...

Muhabirin sorusunu VENCHANAS şöyle cevaplıyor: Birçok bilim adamı sabırsızlıkları ile bize sırt çevirdi. Bilmecelere cevap bulmak uzun zaman alırsa insanlar sinirlenir... Bazı diğer nedenlerle beraber bilim adamlarının reaksiyonu doğaldır. Parapsikolojiyi bütünüyle reddetmek yanlıştır. Canlılar arasında henüz anla-

yamadığımız bir bağ bulunduğuna dair pek çok delil vardır. Örneğin, DİLBALIĞI düşmanlarından korunmak için deniz dibinde hiç hareketsiz durur, rengi deniz dibinin rengine aynen uyduğu için farkedilmesi imkansızdır. Fakat mızraklı köpek balığı hiç şaşmadan onun yerini bulur ve üzerine atılır. Yapılan deneylerle mesele hemen hemen anlaşılmıştır. Dilbalığının yaydığı KORKU DALGALARI sadece mızraklı köpek balığı tarafından alınabiliyor ve yerinin bulunmasını sağlıyordu.

Konuşma devam ederek özetle bir diğer deneden bahsediliyor: Bu deneyde de 20-40 arasındaki karınca gruplarının metal kutulara konarak toprağa gömüldüğü belirtiliyor. Bu metal kutuların bir kısmı kurşundan yapılmıştır, bir kısmına ise karınca konmamıştır. Sonunda görülmüştür ki röntgen ve garrıma ışınlarını geçirmeyen kurşun kutular ve boş kutular hariç diğer kutuların bulunduğu bölgelere karıncalardan oluşmuş kurtarma ekipleri gelerek toprağı kazmaya başlamışlardır. Görüldüğü gibi bu deneyle de canlılar arasında varlığı bilinmeyen bir information iletişimi söz konusudur.

Bu tip birçok deneyin de aynı laboratuvarında yapıldığını yine Lev Venchaunas'dan öğreniyoruz.

Yine devam ederek; «Bazı insanlar, diğer insanların biyolojik alanını hissediler. Bunu elleri ile yaparlar. Baştan şunu belirtelim ki bu, öznel (subjektif) bir duygu olup hiçbir aletle ölçülemez. Hastalık halinde biyolojik alan değişmektedir.» diyor ve ellerin bu hastalıklı bölgeleri tanıdığı gibi onları tedavi ettiğini de belirtiyor. Bu tip gücü olan insanların kendileri tarafından Moskovadaki araştırma laboratuvarında toplandığını, onlarda bir çok araştırmacı ve deney yapıldığını ve KİRLİAN fotoğraf çekme tekniği ile ellerinden çıkan ışınların tesbit edildiğini belirtmektedir. Konuşma şöyle devam ediyor;

«Araştırmalarımızın son konusu insanın bitkilerle olan ilişkisidir. Bu gibi deneyler ABD'de başladı. Bitkiler tehdit etmeye karşı bir tepki göstermektedirler. Örneğin bir insan «şimdi seni kökünden koparırım» diye düşünürse aletler bitkiden geçen akımın değiştiğini gösteriyor.»

- Muhabir: Bilim adamlarının çoğu bu gibi deneyleri tekrarladıkların da sonuç alamadıklarını bildiriyorlar, oysa doğa kanunlarında her zaman aynı sonuç alınması gerekmezmiydi?

- Venchaunas: Bizim deneylerimiz sonuç veriyor. Ayrıca bitkilerin yalnız tehdide değil kendileri ile ilgili herhangi bir davranışa da cevap verdikleri anlaşılmıştır. Tabii bu olayın aydınlanmamış yanları çok, fakat kuşkusuz deneyler devam etmelidir.» diyerek konuşmasını bitiriyor. (1)

Bitkilerle insanlarını ilişkisiyle ilgili deneyler A.B.D.'de de aynı şekilde geniş teknik imkanlarla yapılmaktadır.

Örneğin: Bir laboratuvar ortamında bulunan çeşitli bitkilerden biri bir laborant tarafından kesilmiştir. Bu esnada bitkilere bağlı olan hassas cihazlar diğer bitkilerden elektrik sinyalleri almıştır. İş bununla kalmamış, laborant dışarı çıkarılmış ve bu arada başka insanlar içeri girip çıkmış cihazlarda herhangi bir kayıt gözlenmemiştir. Ama aynı laborantın içeri girmesiyle birlikte bitkilerin hepsi birden aynı elektrikli sinyalleri vermiştir. (2)

«Yine SSCB’de bir denizaltıda yavru tavşanlar belli aralarla öldürülmüş ve binlerce kilometre uzaktaki bir kara parçasında ana tavşanın beyin dalgaları her bir yavrunun öldürülmesi sırasında belirgin değişimler göstermiştir.» (2)

Tüm bu deneyler göstermektedir ki elle tutulmayan, gözle görülmeyen, laboratuvar şartlarında gözlenemeyen bazı etkenler gözle görülen ve laboratuvar ortamında müşahhaslaşan sonuçları oluşturmaktadır. Bu da göstermektedir ki canlılar arasında DUYU ÖTESİ ALGI dediğimiz kompleks ve açıklanamayan bir olay vardır.

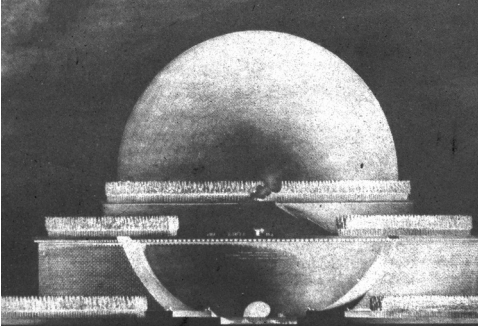
Londra Üniversitesi Psikoloji Profesörü HANS EYSENCK bu konuda 25 sene önce şöyle demiştir; «Eğer, bütün dünyadaki 30 kadar Üniversite kürsüsü ve birçoğu önceleri ruhsal araştırmacılarının savlarına karşı çıkmış olan çeşitli dallardaki yüzlerce bilim adamı arasında gizli bir işbirliği yoksa, tarafsız bir gözlemcinin varacağı tek sonuç şudur: Sayıca az bazı kimseler henüz bilimin tanımadığı bazı yollardan ya başkalarının zihinlerindeki yada dış dünyadaki bilgileri elde etme yeteneğine sahiptirler.

Giriş kısmını daha fazla uzatmak istemiyorum. Giriş kısmına gerek duymamızın nedeni dogmatik olarak bu olaylara karşı çıkanlara bir fikir verebilmek ve bunları ispatlayan deneyleri gösterebilmek içindir. Kaldığı konumuz olan hipnoz bahsettiğimiz deneyler ve konular arasındaki en basit ve en anlaşılır olanıdır ve beynin bilmediğimiz bölgelerinin bir fonksiyonudur. Şimdi de bilinebildiği ölçülerde hipnozu anlatmaya çalışalım.

«HİPNOZA GİRMEYEN ÖNCE BAZI ÇALIŞMALAR HAKKINDA BİLGİ» BÖLÜM KAYNAKLARI

1. Bilim ve Teknik Dergisi Sayı: 112 Sayfa 46 1977
2. Ward, Brian. Altıncı Duyu. Remzi Kitabevi. 1979

II

TÜRK KAMUOYUNDA BAZI BİLİM ADAMLARININ HİPNOZ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

II- TÜRK KAMUOYUNDA BAZI BİLİM ADAMLARININ HİPNOZ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Hipnoz hakkında ülkemizdeki belli başlı bilim adamlarının görüşlerini elbette merak etmişizdir. İşte bize bu imkanı bahşeden gazeteci Hikmet Saim, ilim adamlarından aşağıda belirteceğim görüşleri alarak; Günaydın gazetesinin 30-31 Aralık 1979 tarihli nüshasında neşretmiştir.

Cihat ABAOĞLU, Prof. Dr. İstanbul Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Kürsüsü, «-Hipnoz şarlatanlık değildir. Bu konu henüz açıklanmayan bir bilimdir. Birçok batı ülkelerinin üniversitelerinde ders olarak okutulmaktadır. Uyuşturucular, uyuşturma maddelerini sıralarken hipnoza da yer vermektedirler. Hipnozu hafife almak hata olur. Araştırılması, etki mekanizmasının saptanması son derece gereklidir. Bu konu bence. Gerek Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırmalar Kurumu (TÜBİTAK), gerek üniversiteler hipnoza yurdumuzda da eğilmeli ve daha çok ilerleyebilmesi için gerekli fonu sağlamalıdır.» (3)

Necmettin POLVAN, Prof. Dr. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Nöroloji Kliniğinden emekli. «-Hipnoz uygulamalarını izlemem çok iyi ve yararlı oldu. Hiç inkar edilmeyecek bir olay doğrusu. Beni asıl düşündüren nokta şu: Doktor Öztürk Bey acı duyma ve duymama değişmelerini acaba nasıl sağlıyor? Sanıyorum ki hipnoz ile akapuntur arasında müşterek yanlar var. Şekil ne olursa olsun çok tatmin edici şeyler gördüm. Her türlü çalışmaları desteklemeye hazırım.» (3)

Sedat KATIRCIOĞLU, Prof. Dr. İstanbul Tıp Fakültesi Kulak Boğaz Burun Kürsüsü. «-1978 yılı başında bir hastam bana başvurdu. Kronik bademcik iltihabı vardı. Ameliyat gerekiyordu. Kendisine lokal mi yoksa narkoz altında mı ameliyat olmayı tercih ettiğini sordum. Bana «İzin verirseniz Hüsnü beyin hipnoz uygulamasını istiyorum.» cevabını verdi. Ameliyatı bir özel hastahenede yaptım. Kendisine hipnoz uygulandı. Hasta oturuyor ve konuşuyordu. Ameliyat sürecince hiç bir ağrı dindirici verilmedi. Ameliyattan sonra birşey hissedip etmediğini sordum. «Hiçbir şey duymadım.» cevabını aldım. Hasta ameliyatı bitirince yürüyerek odasına gitti. Bademcik ameliyatları sonrası genellikle boğazda ağrı ve yutkunma

güçlüğü olur. Bunu önlemek gayesi ile ağrı kesici ilaçlar veririz. Fakat hipnozlu hastaya ameliyat sonrası da herhangi bir ilaç gerekmedi.. (3)

Faruk OR, Prof. Dr. İstanbul Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kürsüsü. «- Bizler mesleğimizin katı ve pozitif insanlarıyız. Buna rağmen şunu belirtmek gerekir ki, Operatör Doktor Öztürk'ün bir safra kesesi ameliyatında hazır bulundum. Hipnozla yapılan bir ameliyattı bu. Hasta baştan sona Öztürk Beyin kontrolü altındaydı ve hipnozla kesin bir sonuç sağlandı. Doktor Öztürk hipnoz için hasta bulmakta güçlük çekiyor. Fakat unutmamak gerekir ki herkese hipnoz uygulamak olanak dışıdır. Bu sözlerimle Hüsnü beyin başarısını küçümsemek istemiyorum. Çünkü safra kesesi ameliyatı çok güç bir ameliyattır, lkas gevşemesini gerektirir. Bu nedenle safra kesesi ameliyatı yaparken kas gevşetici ilaçlar verilir. Oysa Öztürk Beyin hastası baştan sona uyanıktı. Söz konusu gevşemeyi nasıl sağlıyor bilemem ama ilginç bir durum doğrusu. Ameliyatı tam bir başarı ile sonuçlandı. Bence operatör kadar hasta da önemli hipnoz konusunda. Hipnoz herkese uygulanamaz. Bu yönden hipnozu tıbbın imdadına yetişen bir yöntem olarak kabullenmek gerekir. Fakat başarısı asla inkar edilemez.» (3)

Ayhan SONGAR, Prof. Dr. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Psikiyatri Kliniği Direktörü. «- Hipnoz bir mucize değildir. Çeşitli ülkelerde uygulanmaktadır. Ağrı duygusunu ortadan kaldıran bilimsel bir tedavi yöntemidir. Tasdike gerek yok. Üniversitelerde bu konuda tezler hazırlanıyor, çeşitli çalışmalar yapılıyor. Hiç unutmam, bir hastam vardı. Çok yemek yiyordu. Genç kızı bilinen yöntemlerle zayıflatmayı başaramadık. Doktor Öztürk Bey hipnoz kullanarak hedefe ulaştı. Hipnozun geçmişi var. Geleceği de var, kendi yapamadığımızı imkan dışı saymak, ona arkamızı dönmekten vazgeçmeliyiz. Aksine bunları becerenleri desteklemeli ve takdir etmeliyiz. Bir bilim adamı olarak ancak o zaman görevimizi yerine getirmiş sayılırız. Böyle olunca da hak ettiği yeri alır. Yalnız hekim olmayanın hipnoz uygulaması tehlikelidir. Hipnoz sihirbazlık veya üfürükçülük değil bir bilimdir. Buna asla aklımızdan çıkarmamalıyız.» (3)

Müfit EKDAL, Doktor. Haydarpaşa Numune Hastahanesi 3. Dahiliye Şefi. «-Doktor Öztürk beyin hipnoz çalışmalarından on-ondört yıldan beri haberdarım. Bunlardan hipnoz uygulanarak yaşlı bir kadına yapılan kanser ameliyatını hiç unutamam. Kadının yemek borusunun alt ucunda kanser vardı. Aynı zamanda da kalp hastasıydı. Nefes darlığı çekiyor, kalbi intizamsız bir şekilde atıyordu. Böyle bir hastanın yemek borusu kanserine dayanması olanaksızdı. Kendisine yirmi günlük kalp tedavisi uygulandı. Tedavi bittiği halde kadının kalbi düzelmemişti. İkinci bir muayene de kadının narkozla ameliyatının olanak dışı olduğunu ortaya koydu. Bu sırada «Acaba Doktor Öztürk Bey hipnoz uygular mı?» diye düşündük. Öztürk Bey; önerimizi kabul etti. Hastaya hiç narkoz vermeden yemek bomsu kanserini hipnoz sayesinde çıkardık. Ameliyattan sonra hastanın kalbi de düzeldi. Durumu çok iyiydi. Narkoz sonrası görülen bulantı ve kusmalar olmadı.» (3)

Kamuran YÜCEL, Doç. Dr. İstanbul Tıp Fakültesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Kliniği, «-Ağrı, hastayı doktora başvurmaya zorlayan en önemli nedenlerden biridir. Branşımızın gereği, ağrı ile uğraşan bir hekim olduğumuzdan, baen şiddetli ağrılar karşısında ilaçların nasıl yetmediğini, bazen de ilaç kullanma sakıncaları yüzünden nasıl çaresiz kaldığını görürüz. Böyle durumlarda hipnozun akıl almaz etkisini hayretle izledim. Zaten bu öyle bir konu ki insan gözleri ile görmedikten sonra bir türlü inanamıyor. Bugün için nedenleri ve etki mekanizması açıklığa kavuşmadığı ve bütün dünyada uygulayıcılarının çok az oluşu, hatta memleketimizdeki seviyede olmayışı, geniş halk kitlelerine uygulama olanağı vermemektedir. Onun için, bu konuda yapılacak yoğun çalışmalar ve araştırmalar tıpta büyük aşamalar yapacak ve bugün bildiğimiz birçok mefhumları değiştirecektir.

Evet, hipnozun sağladığı başarılar günümüzde bir mucize gibi geliyor. Aslında mucize insanın güncel başarısızlıklarını maskeleyerek için bulunduğu bir tesellidir. Dün mucize saydıklarımız bugün yaşantımızın bir parçası olmuştur. Bugün mucize saydıklarımızın gelecekte olağan sayılacağı gibi...» (3)

Prof. Dr. Cemalettin ÖNER (İstanbul Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kürsüsü) «- Doktor Öztürk'un bir kaç ameliyatını bizzat izlemek fırsatını buldum. Bunlardan biri hipnoz uygulamasıyla başarılı bir şekilde yapılan safra kesesi ameliyatıydı. Diğeri ise, kanserli bir hastanın ağrılarını, herhangi bir ilaç kullanma dan hipnoz yöntemiyle kesmesi oldu. Ayrıca iki doktor arkadaşımız bilinen normal şekilde ameliyat olmuşlardı. Doktor Hüsni Öztürk bey, bu meslektaşlarımızın ameliyat sonrası ağrılarını da hipnoz sayesinde geçirdi. Aslında hipnozun 150 yıllık bir geçmişi vardır. Mesmer, genel anestezi metodları uygulanmadan önce hipnoz ile birçok ameliyatlara yaptı. Zamanla bazı batı cerrahi kliniklerinde de hipnoz uygulandı. Hipnoz artık tıp kitaplarına geçmiş bir konudur. Yalnız hipnoz uygulaması bence her vakada mümkün değildir. Zaten her vakada uygulanması gereği de yoktur. Günümüzde genel anestezi metodları çok güvenli olduğundan hipnozun çok yaygınlaşacağını sanmıyorum.» (2)

Jinekolog Operatör Doktor Burhanettin ÜSTÜNEL. (Zeynep Kamil Hastanesi Başhekim): «- İki sene kadar önceleri doktor Hüsni Öztürk beyin hipnoz yaptığı hamile bir kadının doğumunu ben gerçekleştirmiştım. Bu hipnozla yaptığım ilk sezeryandı. Genç kadın çocuğunu dünyaya uyumadan, korkmadan ve hiç bir acı çekmeden getirdi. Hipnozla doğum rahat ve daha kolay oluyor. Süre bile kısalıyor. Hasta kendini rahat hissediyor, bağırıp çağırıyor. Bunun ne demek olduğunu anne olanlara sormalı. Servisimizde arkadaşların uygulamaları dahil hipnozla doğum olayı elliye buldu diyebilirim. Ağrıyı ortadan kaldırması ve inanç sağlaması bakımından hipnozun uygulanmasını genişletmek gerektiği düşüncesindeyim.» (2)

Psikiyatrist Prof. Dr. Rasim ADASAL: «-Hipnoz'un medikal bir nitelik taşıdığı ve güçlü bir anesteziik veya suküinet sağlayan bir araç olarak bazı ızdıraplarda faydalı olduğu bir gerçektir. Bugün hipnoz hakkında tartışılan şey onun niteliğini inkar etmekten ziyade, hekimliğin hangi alanlarında yetkili bir araç olabildiği ve neden ibaret olduğudur.» (1)

« TÜRK KAMUOYUNDA BAZI BİLİM ADAMLARININ HİPNOZ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ » BÖLÜMÜ KAYNAKLARI

1. Adasal , Prof..Dr. Rasim, Normal ve Anormal Yönleriyle Yeni Medikal Psikoloji.
2. Okur Vural Hipnotizma. Zafer Matbaası. İstanbul, 1981.
3. Sam, Hikmet. Hipnozda Mucize Tedaviler, Ventüs Yayınevi İstanbul 1978.

III

**HİPNOZUN SÖZLÜK VE MİTOLOJİK
ANLAMLARI**

HIPNOZUN SÖZLÜK VE MİTOLOJİK ANLAMLARI

Hypnos'e kelimesini ilk defa İngiliz doktor BRAID kullanmıştır. Kendisine bu konuda Yunan Mitolojisi kaynaklık etmiştir. Yunan mitolojisinde HYPNOS şu şekilde geçmektedir. «Yunan Mitolojisinin Uyku Tanrısı «HYPNOS» Gece'nin oğlu ve Ölüm'ün (Thanatos) kardeşidir. (Resim: 1) Kardeşi ile birlikte Hades'in Ölüler diyarında yaşar. Kanatlı bir genç şeklinde tasvir edilen Hypnos, yorgun insanların alımlarına sihirli değneği iledeğmek, karanlık kanatları ile yelpazelemek ya da bir boynuzdan, kişilerin üzerine uyku verici bir madde dökmek suretiyle onlara uyku verir. Thanatos'da kanatlı bir ruh halinde tasvir edildiğinden aynen Hypnosa benzer. Hypnos'un oğullarından biri ise, Rüyalar Tanrısı «MORPHEUS»dur.

Hesim 1- Rüyalar tanrısı Morpheus'un babası Hypnos'un Roma devrinden kalma bronz heykeli.

Hypnos'un Tanrılar üzerinde dahi etkisi vardır. Homer'e göre Hypnos, Herav'ın ricası üzerine bir gece kuş şekline bürünerek, Zeus'u İda Dağı üzerinde uyutmuştur.» (1)

Dr. Kritan Dinçmen tarafından yazılan «Psihiatria ve Mythos» isimli eserde ise Hypnos şu şekilde tanımlanmaktadır: «Uyku ilahıdır Hypnos. Ölüm ilahı olan Thanatos ile beraber Gece-Nyx'ten babasız olarak doğmuştur.

İnsanların ve genellikle tüm yaratıkların fizyolojik işlevlerinin ayarlanmasında esas rolü oynayan «cycradian cyclus-24 Saat tanzimi» hadisesinde, uyku Hypnos olayının temelini oluşturur.

Fahrettin Kerim Hoca'nın «uyku sinir sisteminin miyarı ve mimarıdır» sözü galiba bu konuda Dünya Tıp Literatüründe söylenmiş en manalı ifadedir.

Ana tanrıçalardan Hera, Çanakkale yöresindeki İda Dağında Zeus ile sevişmek ister. Galiba Zeus Hera'ya pek yüz vermemiş olacak ki, Hera, Hypnos'tan hatta ona cilveli Kharit'lerden birini peşkeş çekeceğine de söz verir gelip Zeus'u uyutmasını rica eder. Zeus'da, yarı uykuda iken o sersemlik hali içinde Hera'ya «he» der.» (2)

Hypnos'un sözlüklerdeki anlamlarında şu şekilde geçmektedir.

Hyp-no-sis / isim (çoğulu-ses) Bir şahıs tarafından diğer bir şahsın hareketlerini kontrol edilebilir şekilde derin uykuya benzei'bir duruma sokulması halidir. (3) Hypnos: Yunan mitolojisinde uyku tanrısı. Erebas ile Nyx'in (gece) oğlu Thanatos ile birlikte, Memnon'u, Sarpedon'u veya destan kahramanlarını mezara yerleştirirken görülür; bazen ciddi ve tatlı, şakak veya omuzlarında kanatları olan bir delikanlıdır. (Helenistik bir heykel, Hypnos'u uyutucu bir sıvıyı bir boynuzdan boşaltırken gösterir.) (Madrid Müzesi 4)

HİPNOZ: İ. Fr. Hypnose Yun

1- Psik: Sözlü, bakışla telkin yapılarak meydana getirilen bir çeşit uyku hali. Bu halde uyuyan kimse (denek) uyutanın etki ve telkinlerine açık, fakat dış dünyanın başka etkilerine karşı kapalıdır. (Osmanlıcası Nевm-i Sına1; İngilizcesi Hypnosis)

2- Tıp: Mekanik, fiziksel veya ruhsal yollarla yahut kimyasal maddelerle sağlanan sunîuyku. (Kimyasal maddelerle yapılan hipnoza genellikle narkoz adı verilir.)

Eşanlamlı: İpnoz (7)

HYPNOSIS: Bir şahsın, başka bir şahsa telkin etmek yoluyla o şahsı muvakkat emrine alarak, söylediği telkinleri kabul edebilir duruma sokma halidir. Bu nazarla ve bakışla temin edilmiş olabilir. Hypnos altında bulunan bir şahsın nor maldeki objektif kriterlerini kaybeder. Toplum içindeki sosyal rolü ile uyuşmaya cak olan kabulleri ve hareketleri rahatlıkla yapabilir. (5)

Uluslararası üne sahip Amerikan Ansiklopedisinde (The Encyclopedia Americana International Edition) HYPNOS maddesi geniş olarak incelendiği gibi, ansiklopedinin bir çok cildinde yine konular içinde geçmektedir. 17 kez hypnose ile ilgili bilgi verilmektedir. Hypnos'la haşır neşir olan diğer konular işlenirken hypnose de ihmal edilmemiş, konuyla olan ilişkisine değinilmiştir. (5)

« HİPNOZUN SÖZLÜK VE MİTOLOJİK ANLAMLARI » BÖLÜMÜ KAYNAKLARI

1. Bilim Araştırma Merkezi Yayınları Hipnotizma. S: 8. İstanbul Barış Matbaası. 1980.
2. Dinçmen Dr. Kriton. Psykhiatria ve Mythos. Roche Bilimsel Yayınlar Serisi 1984
3. Hornby, A.S. Oxford Avonced Learner's Dictionary of Current English.
4. Meydan Larousse cilt: 6, s:103
5. Theadaron, George A. A modern Dictionary of soctology Achilles 6, Theadaron, First Bornes Noble Books edition puplished 1970
6. The Enrychlopedia Americana 1974 international Edition «Hypnosis»
7. Tuğlacı, Pars. Okyanus Ansiklopedik Sözlük. Cilt: 3. S: 1101.